

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. kovo 29 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Europos Sąjungos ir Turkijos asociacijos susitarimas — Sprendimas Nr. 1/80 — 13 straipsnis — Status quo išlyga — Teisėtai valstybės narės darbo rinkoje dirbančio darbuotojo turko šeimos narių teisė gyventi šalyje — Galimas privalomojo bendrojo intereso pagrindas, kuriuo pateisinami nauji apribojimai — Veiksmingas migracijos srautų valdymas — Jaunesniems nei 16 metų trečiosios šalies piliečiams nustatytas reikalavimas turėti leidimą apsigyventi šalyje — Proporciumas“

Byloje C-652/15

dėl 2015 m. gruodžio 1 d. *Verwaltungsgericht Darmstadt* (Darmštato administracinis teismas, Vokietija) sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2015 m. gruodžio 7 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Furkan Tekdemir, pagal įstatymą atstovaujamas Derya Tekdemir ir Nedim Tekdemir,

prieš

Kreis Bergstraße

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė R. Silva de Lapuerta (pranešėja), teisėjai J.-C. Bonichot, A. Arabadžiev, C. G. Fernlund ir S. Rodin,

generalinis advokatas P. Mengozzi,

posėdžio sekretorius M. Aleksejev, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. spalio 13 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- Furkan Tekdemir, pagal įstatymą atstovaujamo Derya Tekdemir ir Nedim Tekdemir, advokato R. Gutmann,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir J. Möller,
- Austrijos vyriausybės, atstovaujamos G. Hesse,
- Europos Komisijos, atstovaujamos D. Martin ir T. Maxian Rusche,

* * Proceso kalba: vokiečių.

susipažinęs su 2016 m. gruodžio 15 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1980 m. rugsėjo 19 d. Asociacijos tarybos sprendimo Nr. 1/80 dėl asociacijos plėtros, pridėto prie Susitarimo, kuriuo įsteigiama Europos ekonominės bendrijos ir Turkijos asociacija, kuris 1963 m. rugsėjo 12 d. Ankaroje buvo pasirašytas Turkijos Respublikos, EEB valstybių narių ir Bendrijos ir kuris Bendrijos vardu buvo sudarytas, aprobuotas ir patvirtintas 1963 m. gruodžio 23 d. Tarybos sprendimu 64/732/EEB (OL 217, 1964, p. 3685; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 11 t., p. 10, toliau – Asociacijos susitarimas), 13 straipsnio išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Furkan Tekdemir (toliau – vaikas Tekdemir), pagal įstatymą atstovaujamo tėvų Derya Tekdemir ir Nedim Tekdemir, ir *Kreis Bergstraße* (Bergštrasės apskritis, Vokietija) bylą dėl to, kad pastaroji atmetė vaiko Tekdemir prašymą išduoti leidimą apsigyventi Vokietijoje.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Asociacijos susitarimas

- 3 Pagal Asociacijos susitarimo 2 straipsnio 1 dalį šio susitarimo tikslas – skatinti nuolatinį ir darnų susitariančiųjų šalių prekybos ir ekonominių santykių stiprinimą, visiškai atsižvelgiant į būtinybę užtikrinti greitesnį Turkijos ekonomikos vystymąsi, didinti Turkijos gyventojų užimtumo lygį ir gerinti jų gyvenimo sąlygas.
- 4 Pagal Asociacijos susitarimo 12 straipsnį, „siekdamos palaipsniui tarpusavyje įgyvendinti laisvą asmenų judėjimą, susitariančiosios šalys susitaria remtis [SESV 45, 46 ir 47] straipsniais“. (Neoficialus vertimas.)

Sprendimas Nr. 1/80

- 5 Sprendimo Nr. 1/80 13 straipsnyje nustatyta:

„Bendrijos valstybės narės ir Turkija negali nustatyti naujų apribojimų, susijusių su darbuotojų ir jų šeimos narių, kurie teisėtai gyvena ir dirba atitinkamoje teritorijoje, įsidarbinimo sąlygomis.“

- 6 Sprendimo Nr. 1/80 14 straipsnyje nurodyta:

„1. Šio skyriaus nuostatos taikomos atsižvelgiant į apribojimus, pateisinamus viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ir sveikatos sumetimais.

2. Jos nepažeidžia teisių ir pareigų, kylančių iš atskirų valstybių teisės aktų ar dvišalių Turkijos ir Bendrijos valstybių narių susitarimų, kuriais savo piliečiams numatytos palankesnės nuostatos.“ (Neoficialus vertimas)

Vokietijos teisės aktai

- 7 Pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos 2004 m. liepos 30 d. *Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet* (Įstatymas dėl užsieniečių gyvenimo, darbo ir integracijos federalinėje teritorijoje, toliau – *AufenthG*) (BGBl. 2004 I, p. 1950) 4 straipsnyje „Reikalavimas turėti leidimo gyventi šalyje dokumentą“ nustatyta:

„1) Norėdami atvykti į federalinę teritoriją ir apsigyventi joje, užsieniečiai turi turėti leidimo gyventi šalyje dokumentą, jeigu Europos Sąjungos arba nacionalinėje teisėje nenumatyta kitaip arba jeigu teisė gyventi šalyje grindžiama [Asociacijos susitarimu]. Išduodami tokie leidimo gyventi šalyje dokumentai:

1. viza (6 straipsnio 1 dalies 1 punktas ir 3 dalis),
2. leidimas apsigyventi šalyje (7 straipsnis),
- 2a. ES mėlynoji kortelė (19a straipsnis),
3. leidimas įsisteigti (9 straipsnis) ar
4. leidimas nuolat gyventi ES (9a straipsnis).

<...>

5) Užsienietis, kuris pagal [Asociacijos susitarimą] turi teisę gyventi šalyje, privalo įrodyti šios teisės buvimą pateikdamas turimą leidimą apsigyventi šalyje, jeigu neturi nei leidimo įsisteigti, nei leidimo nuolat gyventi ES. Leidimas apsigyventi šalyje išduodamas pateikus prašymą.“

- 8 *AufenthG* 33 straipsnyje „Vaiko gimimas federalinėje teritorijoje“ numatyta:

„Nukrypstant nuo 5 straipsnio ir 29 straipsnio 1 dalies 2 punkto, leidimas apsigyventi šalyje gali būti *ex officio* išduotas federalinėje teritorijoje gimusiam vaikui, jei vienas iš jo tėvų turi leidimą apsigyventi šalyje, leidimą įsisteigti ar leidimą nuolat gyventi ES. Jei vaiko gimimo dieną abu tėvai arba vienas iš tėvų, kuriam vienam priklauso tėvų valdžia, turi leidimą apsigyventi šalyje, leidimą įsisteigti ar leidimą nuolat gyventi ES, federalinėje teritorijoje gimusiam vaikui leidimas apsigyventi šalyje išduodamas *ex officio*. Federalinėje teritorijoje gimusio vaiko, kurio tėvas ar motina jo gimimo dieną turi vizą arba teisę gyventi šalyje be vizos, gyvenimas šalyje laikomas leistinu iki vizos galiojimo ar teisėto gyvenimo šalyje be vizos pabaigos.“

- 9 *AufenthG* 81 straipsnyje „Prašymas išduoti leidimo gyventi šalyje dokumentą“ numatyta:

„1) Leidimo gyventi šalyje dokumentas užsieniečiui išduodamas, tik jei jis to prašo, išskyrus atvejus, kai numatyta kitaip.

2) Leidimo gyventi šalyje dokumento, kurį <...> galima gauti atvykus į federalinę teritoriją, turi būti prašoma iš karto atvykus arba per teisės akte nustatytą terminą. Kiek tai susiję su federalinėje teritorijoje gimusiais vaikais, kuriems leidimo gyventi šalyje dokumentas *ex officio* nebuvo išduotas, prašymas išduoti leidimo gyventi šalyje dokumentą turi būti pateiktas per šešis mėnesius po gimimo.

<...>“

- 10 1965 m. balandžio 28 d. *Ausländergesetz* (Įstatymas dėl užsieniečių) (*BGBI.* 1965 I, p. 353), taikytino Vokietijoje Sprendimo Nr. 1/80 įsigaliojimo metu, 2 straipsnyje numatyta:

„1) Užsieniečiai, atvykę į šalies teritoriją, kurioje taikomas šis įstatymas, ir ketinantys joje apsigyventi, turi turėti leidimą apsigyventi šalyje. Leidimas apsigyventi šalyje gali būti išduodamas, jeigu užsieniečio buvimas nekelia pavojaus Vokietijos Federacinės Respublikos interesams.

2) Leidimo gyventi šalyje dokumento neprivalo turėti užsieniečiai, kurie:

1. yra jaunesni nei 16 metų,

<...>

3. atleidžiami nuo šio įpareigojimo pagal tarptautines sutartis.

3) Siekiant palengvinti užsieniečių gyvenimą, federalinis vidaus reikalų ministras nutarimu gali numatyti, kad kiti užsieniečiai taip pat neprivalo turėti leidimo apsigyventi šalyje.

4) Federalinis vidaus reikalų ministras nutarimu gali numatyti, kad užsieniečiai, neprivalantys turėti leidimo apsigyventi šalyje, turi pranešti apie savo gyvenimą šalyje.“

- 11 Galiausiai iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagal šio įstatymo 7 straipsnio 4 ir 5 dalis leidimo apsigyventi šalyje, išduoto jaunam užsieniečiui, kuriam netaikomas reikalavimas turėti leidimą apsigyventi šalyje dėl jo amžius, galiojimo trukmę gali apriboti administracinė institucija, veikianti savo nuožiūra.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 12 2014 m. birželio 16 d. Vokietijoje gimęs vaikas Tekdemir yra Turkijos pilietis.
- 13 2013 m. lapkričio 1 d. vaiko Tekdemir motina, taip pat Turkijos pilietė, atvyko į Vokietiją su turistine Šengeno viza. 2013 m. lapkričio 12 d. ji Gyseno (Vokietija) *Bundesamt für Migration und Flüchtlinge* (Federalinė migracijos ir pabėgėlių tarnyba) pateikė prašymą suteikti prieglobstį. Tuo metu, kai buvo priimtas prašymas priimti prejudicinį sprendimą, ši prieglobsčio prašymo nagrinėjimo procedūra dar nebuvo baigta. Vaiko Tekdemir motina neturi leidimo gyventi šalyje, tačiau turi prieglobsčio prašytojo leidimą gyventi šalyje.
- 14 Vaiko Tekdemir tėvas, taip pat Turkijos pilietis, į Vokietiją atvyko 2005 m. lapkričio 13 d. Nuo 2009 m. vasario 1 d. jis dirbo įvairius darbus pagal sutartis. Nuo 2014 m. kovo 1 d. jis dirba visą darbo dieną.
- 15 Vaiko Tekdemir tėvas iš pradžių, t. y. 2008 m. balandžio 21 d., dėl humanitarinių priežasčių gavo leidimą laikinai gyventi šalyje, jis vėliau buvo pratęstas iki 2013 m. spalio 30 d. Nuo 2013 m. spalio 31 d. jis turi iki 2016 m. spalio 6 d. galiojantį leidimą apsigyventi šalyje, išduotą pagal *AufenthG* 4 straipsnio 5 dalį.
- 16 Vaiko Tekdemir tėvai susituokė 2015 m. rugsėjo 23 d. Iki tol pareiškėją pagrindinėje byloje prižiūrėjo abu tėvai.
- 17 2014 m. liepos 10 d. vaikas Tekdemir, kurio teisėtą buvimą Vokietijoje per šešis mėnesius po jo gimimo pripažino prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, paprašė išduoti leidimą apsigyventi šalyje pagal *AufenthG* 33 straipsnį.

- 18 2015 m. liepos 27 d. sprendimu *Kreis Bergstraße* ši prašymą atmetė. Motyvuodama savo sprendimą atmesti, ji, be kita ko, nurodė, kad kompetentinga institucija turi diskreciją nuspręsti, ar leidimo gyventi šalyje dokumentas turi būti išduodamas, ir kad šiuo atveju ši institucija manė, jog nebuvo būtina pasinaudoti tokia diskrecija vaiko Tekdemir naudai. *Kreis Bergstraße* pažymėjo, jog ji galėjo reikalauti, kad vaikas Tekdemir imtųsi veiksmų pagal vizos išdavimo procedūrą, net jei tai neišvengiamai reikštų bent jau laikiną vaiko Tekdemir ir jo motinos atskyrimą atitinkamai nuo tėvo ir sutuoktinio. Be to, ji laikėsi nuomonės, jog nebuvo nepagrįsta tikėtis, kad vaiko Tekdemir tėvas tęs šeiminių ar santuokinių gyvenimą Turkijoje kartu su sūnumi ir sutuoktine, nes jis nebuvo pripažintas nei prieglobsčio prašytoju, nei pabėgėliu ir yra, kaip jo sūnus ir sutuoktinė, Turkijos pilietis. Galiausiai *Kreis Bergstraße* pabrėžė, kad vaiko Tekdemir buvimas Vokietijoje buvo toleruojamas jo motinos pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimo procedūros laikotarpiu.
- 19 Dėl tokio sprendimo vaikas Tekdemir, atstovaujamas savo tėvų, padavė skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.
- 20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad reikalavimas turėti leidimą apsigyventi šalyje, nustatytas jaunesniems nei 16 metų trečiųjų šalių piliečiams, yra naujas apribojimas, kaip tai suprantama pagal Sprendimo Nr. 1/80 13 straipsnį.
- 21 Kadangi tokiu reikalavimu siekiama veiksmingai valdyti migracijos srautus, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teiraujasi, ar šis tikslas yra privalomojo bendrojo intereso pagrindas, pateisiantis tokį apribojimą, ir, jeigu taip, kokie kokybiniai reikalavimai turi būti keliami privalomajam bendrojo intereso pagrindui siekiant šio tikslo.
- 22 Šiomis aplinkybėmis *Verwaltungsgericht Düsseldorf* (Diuseldorfo administracinis teismas, Vokietija) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Ar veiksmingo migracijos srautų valdymo tikslas yra privalomasis bendrojo intereso pagrindas, pagal kurį galima federalinėje teritorijoje gimusiam Turkijos piliečiui netaikyti atleidimo nuo reikalavimo turėti leidimą apsigyventi šalyje, kurio jis galėtų reikalauti remdamasis Sprendimo Nr. 1/80 13 straipsnyje įtvirtinta *status quo* išlyga?
2. Jei Teisingumo Teismas į šį klausimą atsakytų teigiamai, kokie kokybiniai reikalavimai turi būti keliami „privalomajam bendrojo intereso pagrindui“ siekiant veiksmingai valdyti migracijos srautus?“

Dėl prejudicinių klausimų

- 23 Šiais klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Sprendimo Nr. 1/80 13 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad veiksmingo migracijos srautų valdymo tikslas yra privalomasis bendrojo intereso pagrindas, leidžiantis pateisinti nacionalinę priemonę, kuri buvo priimta atitinkamoje valstybėje narėje įsigaliojus Sprendimui Nr. 1/80 ir pagal kurią jaunesniems nei 16 metų trečiųjų šalių piliečiams, siekiantiems atvykti į minėtą valstybę narę ir apsigyventi joje, nustatytas reikalavimas turėti leidimą apsigyventi šalyje, ir, jei tai būtų patvirtinta, ar tokia priemonė yra proporcinga atsižvelgiant į siekiamą tikslą.
- 24 Siekiant atsakyti į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pateiktus klausimus, pirma, reikia patikrinti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjama priemonė, kaip teigia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, yra naujas apribojimas, kaip tai suprantama pagal Sprendimo Nr. 1/80 13 straipsnį.

- 25 Šiuo klausimu būtina priminti, kad pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją Sprendimo Nr. 1/80 13 straipsnyje įtvirtinta *status quo* išlyga apskritai draudžia bet kokią naują vidaus priemonę, kurios tikslas ar pasekmė būtų tai, jog Turkijos piliečio naudojimas laisvu darbuotojų judėjimu nacionalinėje teritorijoje būtų siejamas su labiau ribojančiomis sąlygomis nei tos, kurios jam taikytos atitinkamoje valstybėje narėje minėto sprendimo įsigaliojimo momentu (2013 m. lapkričio 7 d. Sprendimo *Demir*, C-225/12, EU:C:2013:725, 33 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 26 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagal pagrindinės bylos aplinkybėms taikytinus nacionalinės teisės aktus trečiųjų šalių piliečiai, įskaitant jaunesnius nei 16 metų, siekiantys atvykti į Vokietiją ir apsigyventi joje, privalo turėti leidimą apsigyventi šalyje. Tačiau, kiek tai susiję su trečiosios šalies piliečių vaikais, kaip antai vaikas Tekdemir, kurie gimę minėtoje valstybėje narėje ir kurių vienas iš tėvų turi leidimą apsigyventi Vokietijoje, kompetentinga institucija gali *ex officio* jiems išduoti leidimą apsigyventi šalyje.
- 27 Taip pat iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagal nacionalinės teisės aktus, taikytinus Vokietijoje Sprendimo Nr. 1/80 įsigaliojimo dieną, jaunesniems nei 16 metų trečiųjų šalių piliečiams, siekiantiems atvykti į šią valstybę narę ir apsigyventi joje, buvo netaikomas reikalavimas turėti leidimą apsigyventi šalyje. Remiantis šia išimtimi, šie nepilnamečiai vaikai turėjo teisę gyventi šalyje, todėl buvo prilyginami trečiųjų šalių piliečiams, turintiems leidimą apsigyventi šalyje. Administracinė institucija, naudodamasi savo diskrecija, vis dėlto galėjo *a posteriori* šiems nepilnamečiams vaikams apriboti pripažintos teisės gyventi šalyje galiojimo trukmę.
- 28 Palyginęs nacionalinės teisės aktus, galiojusius Sprendimo Nr. 1/80 įsigaliojimo dieną, ir pagrindinėje byloje nagrinėjamus nacionalinės teisės aktus, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nustatė, o Vokietijos vyriausybė šiuo klausimu jam neprieštaravo, kad atvykimo į Vokietiją ir apsigyvenimo joje sąlygos, kurios taikomos jaunesniems nei 16 metų trečiųjų šalių piliečiams ir numatytos pagrindinėje byloje nagrinėjamuose nacionalinės teisės aktuose, yra griežtesnės nei tos, kurios numatytos Sprendimo Nr. 1/80 įsigaliojimo dieną galiojusiuose nacionalinės teisės aktuose.
- 29 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad, net jei pagrindinėje byloje nagrinėjamuose nacionalinės teisės aktuose konkrečiai nereglamentuojamas šeimos susijungimas, vis dėlto minėti teisės aktai gali turėti poveikį darbuotojo turko, kaip antai vaiko Tekdemir tėvas, šeimos susijungimui, kai, kaip šiuo atveju, šių teisės aktų taikymas apsunkina tokį šeimos susijungimą. Šios išvados neginčija Vokietijos vyriausybė.
- 30 Taigi darytina prielaida, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamuose nacionalinės teisės aktuose sugriežtinamos tokiems darbuotojams turkams, kaip vaiko Tekdemir tėvas, nustatytos šeimos susijungimo sąlygos, palyginti su tomis, kurios galiojo Vokietijoje Sprendimo Nr. 1/80 įsigaliojimo dieną.
- 31 Šiomis aplinkybėmis reikia priminti, kad, kaip matyti iš suformuotos Teisingumo Teismo jurisprudencijos, nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias atitinkamoje valstybėje narėje teisėtai gyvenančių darbuotojų turkų šeimos susijungimo sąlygos yra griežtesnės, palyginti su tomis, kurios taikytos šioje valstybėje narėje įsigaliojant Sprendimui Nr. 1/80, yra šių darbuotojų turkų naudojimosi judėjimo laisve minėtoje valstybėje narėje naujas apribojimas, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 13 straipsnį (šiuo klausimu žr. 2016 m. balandžio 12 d. Sprendimo *Genc*, C-561/14, EU:C:2016:247, 50 punktą).
- 32 Taigi pagrindinėje byloje nagrinėjami nacionalinės teisės aktai yra naujas apribojimas, kaip tai suprantama pagal Sprendimo Nr. 1/80 13 straipsnį.
- 33 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad apribojimas, kurio tikslas arba pasekmė būtų tai, kad Turkijos piliečio naudojimas darbuotojų judėjimo laisve nacionalinėje teritorijoje būtų siejamas su labiau ribojančiomis sąlygomis nei tos, kurios taikytos įsigaliojant Sprendimui Nr. 1/80, yra

draudžiamas, išskyrus atvejus, kai šis apribojimas patenka į šio sprendimo 14 straipsnyje nurodytus apribojimus, kai jis pateisinamas privalomuoju bendrojo intereso pagrindu arba yra tinkamas užtikrinti, kad būtų pasiektas teisėtas tikslas, ir neviršija to, kas būtina jam pasiekti (2016 m. balandžio 12 d. Sprendimo *Genc*, C-561/14, EU:C:2016:247, 51 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 34 Šiuo atveju reikia pažymėti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjami nacionalinės teisės aktai nesusiję su Sprendimo Nr. 1/80 14 straipsnyje nustatytais apribojimais, nes, kaip matyti iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą ir Vokietijos vyriausybės pastabų, šiais teisės aktais siekiama veiksmingai valdyti migracijos srautus.
- 35 Taigi, antra, reikia patikrinti, ar, kaip tvirtina Vokietijos vyriausybė, veiksmingas migracijos srautų valdymas yra privalomasis bendrojo intereso pagrindas, leidžiantis pateisinti naują apribojimą, kaip jis suprantamas pagal Sprendimo Nr. 1/80 13 straipsnį.
- 36 Šiuo klausimu reikia pabrėžti svarbą, kuri Sąjungos teisėje teikiama tikslui veiksmingai valdyti migracijos srautus, kaip matyti iš SESV 79 straipsnio 1 dalies, aiškiai nurodančios šį tikslą kaip vieną iš tikslų, kurių siekiama Europos Sąjungos sukurta bendra imigracijos politika.
- 37 Be to, būtina konstatuoti, kad toks tikslas neprieštarauja nei Asociacijos susitarimo 2 straipsnio 1 dalyje įtvirtintiems tikslams, nei Sprendimo Nr. 1/80 konstatuojamosiose dalyse numatytiems tikslams.
- 38 Be to, Teisingumo Teismas pripažino, kad tikslas užkirsti kelią neteisėtai atvykti į šalį ir neteisėtai gyventi joje yra privalomasis bendrojo intereso pagrindas atsižvelgiant į Sprendimo Nr. 1/80 13 straipsnį (šiuo klausimu žr. 2013 m. lapkričio 7 d. Sprendimo *Demir*, C-225/12, EU:C:2013:725, 41 punktą).
- 39 Šiomis aplinkybėmis, kaip savo išvados 17 punkte pažymėjo generalinis advokatas, tikslas veiksmingai valdyti migracijos srautus gali būti privalomasis bendrojo intereso pagrindas, galintis pateisinti naują apribojimą, kaip jis suprantamas pagal Sprendimo Nr. 1/80 13 straipsnį.
- 40 Trečia, reikia patikrinti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjama nacionaline priemone gali būti užtikrintas užsibrėžto tikslo siekimas ir ar jis neviršija to, kas būtina šiam tikslui pasiekti.
- 41 Kiek tai susiję su šios priemonės tinkamu pobūdžiu atsižvelgiant į siekiamą tikslą, jaunesniems nei 16 metų trečiųjų šalių piliečiams, kurie ketina atvykti į atitinkamą valstybę narę ir apsigyventi joje, nustatytas reikalavimas turėti leidimą apsigyventi šalyje iš tiesų leidžia kontroliuoti tokių piliečių gyvenimo toje valstybėje narėje teisėtumą. Tiek, kiek siekiant veiksmingai valdyti migracijos srautus būtina šiuos srautus kontroliuoti, tokia priemonė yra tinkama užtikrinti šio tikslo pasiekimą. Tokiu atveju ji gali iš esmės pateisinti papildomą apribojimą nepaisant *status quo* išlygos.
- 42 Dėl klausimo, ar pagrindinėje byloje nagrinėjama nacionalinė priemonė viršija tai, kas būtina užsibrėžtam tikslui pasiekti, reikia pažymėti, kad iš esmės trečiųjų šalių piliečiams, įskaitant jaunesnius kaip 16 metų asmenis, kurie ketina atvykti į Vokietiją ir apsigyventi joje, nustatytas reikalavimas turėti leidimą apsigyventi šalyje savaime negali būti laikomas neproporcingu atsižvelgiant į siekiamą tikslą.
- 43 Vis dėlto pagal proporcingumo principą taip pat reikalaujama, kad tokio reikalavimo įgyvendinimo būdai neviršytų to, kas būtina užsibrėžtam tikslui pasiekti.
- 44 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad pagal *AufenthG* 33 straipsnį kompetentingai institucijai suteikiama plati diskrecija nuspręsti, ar tokiomis aplinkybėmis, kokios nagrinėjamos pagrindinėje byloje, reikia išduoti leidimą apsigyventi šalyje, ar nereikia jo išduoti.

- 45 Šiuo atveju, kaip matyti iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą, *Kreis Bergstraße*, naudodamasi turima diskrecija, atmetė prašymą išduoti vaikui Tekdemir leidimą apsigyventi šalyje ir nurodė, viena vertus, kad ji galėjo reikalauti, jog vaikas Tekdemir *a posteriori* imtųsi veiksmų pagal vizos išdavimo procedūrą, net jei tai neišvengiamai reikštų bent jau laikiną vaiko Tekdemir ir jo motinos atskyrimą atitinkamai nuo tėvo ir sutuoktinio, ir, kita vertus, kad nebuvo nepagrįsta tikėtis, kad vaiko Tekdemir tėvas tęs šeiminių ar santuokinių gyvenimą Turkijoje kartu su sūnumi ir sutuoktine.
- 46 Taigi akivaizdu, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamų nacionalinės teisės aktų taikymas tokiam darbuotojui turkui, kaip vaiko Tekdemir tėvas, reiškia, jog pastarasis turi pasirinkti, ar tęsti samdomą darbą Vokietijoje ir iš esmės sutrikdyti savo šeiminių gyvenimą, ar atsisakyti minėto darbo be garantijos, kad galbūt grįžęs į Turkiją jis vėl galės iš naujo integruotis į darbo rinką.
- 47 Vokietijos vyriausybė patikslina, kad pagal nacionalinę teisę neatimama iš pareiškėjo pagrindinėje byloje galimybė pasinaudoti šeimos susijungimu su savo tėvu, nes joje numatytas įpareigojimas *a posteriori* pradėti vizos išdavimo procedūrą, per kurią gali būti patikrinta, ar yra tokio šeimos susijungimo sąlygos. Todėl pareiškėjas pagrindinėje byloje tokią procedūrą turi pradėti Turkijoje, kad, siekdamas atvykti į Vokietiją ir apsigyventi joje, gautų leidimą apsigyventi šalyje šeimos susijungimo tikslu.
- 48 Vis dėlto Teisingumo Teismui pateiktuose bylos dokumentuose nėra jokios informacijos, kuria remiantis būtų galima manyti, kad, siekiant kontroliuoti jaunesnių nei 16 metų trečiųjų šalių piliečių gyvenimo atitinkamoje valstybėje narėje teisėtumą ir taip užtikrinti tikslo veiksmingai valdyti migracijos srautus pasiekimą, būtina, jog trečiųjų šalių piliečių vaikai, gimę šioje valstybėje narėje ir teisėtai joje gyvenantys nuo gimimo, grįžtų į trečiąją šalį, kurios piliečiai yra, ir toje trečiojoje šalyje pradėtų procedūrą, per kurią būtų išnagrinėtos minėtos sąlygos.
- 49 Šiuo klausimu neteigiama ir juo labiau nenustatyta, kad tik pareiškėjui pagrindinėje byloje išvykus iš Vokietijos teritorijos ir pradėjus *a posteriori* vizos išdavimo procedūrą kompetentinga institucija galėtų įvertinti jo gyvenimo šalyje šeimos susijungimo tikslu teisėtumą.
- 50 Priešingai, nėra pagrindo manyti, kad kompetentinga institucija nebeturi visos informacijos, būtinos sprendimui dėl pareiškėjo pagrindinėje byloje teisės gyventi Vokietijoje šeimos susijungimo tikslu priimti, ir kad kompetentinga institucija, išvengdama šio sprendimo 46 punkte nurodytų nepatogumų, minėto sąlygų patikrinimo negali atlikti priimdama sprendimą išduoti leidimą apsigyventi šalyje pagal *AufenthG* 33 straipsnį.
- 51 Kadangi tokiomis aplinkybėmis, kaip nagrinėjamos pagrindinėje byloje, nacionalinės teisės aktų taikymas daro poveikį tokioms aplinkybėms, kaip aprašytos šio sprendimo 46 punkte, reikia manyti, kad toks taikymas yra neproporcingas atsižvelgiant į siekiamą tikslą.
- 52 Šiomis aplinkybėmis darytina išvada, kad, taikant Sprendimo Nr. 1/80 13 straipsnį jaunesniems nei 16 metų trečiųjų šalių piliečiams, kurie ketina atvykti į atitinkamą valstybę narę ir apsigyventi joje, nustatyto reikalavimo turėti leidimą apsigyventi šalyje įgyvendinimo tvarka, kiek tai susiję su trečiųjų šalių piliečių vaikais, kurie yra gimę atitinkamoje valstybėje narėje ir kurių vienas iš tėvų yra darbuotojas turkas, turintis leidimą apsigyventi toje valstybėje narėje, kaip antai pareiškėjas pagrindinėje byloje, viršija tai, kas būtina veiksmingo migracijos srautų valdymo tikslui pasiekti.
- 53 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo pateiktus klausimus reikia atsakyti taip: Sprendimo Nr. 1/80 13 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad veiksmingo migracijos srautų valdymo tikslas gali būti privalomas bendrojo intereso pagrindas, leidžiantis pateisinti nacionalinę priemonę, kuri buvo priimta atitinkamoje valstybėje narėje įsigaliojus Sprendimui Nr. 1/80 ir pagal kurią jaunesniems nei 16 metų trečiųjų šalių piliečiams, siekiantiems atvykti į minėtą valstybę narę ir apsigyventi joje, nustatytas reikalavimas turėti leidimą apsigyventi šalyje. Vis dėlto tokia priemonė nėra proporcinga atsižvelgiant į siekiamą tikslą, nes jos įgyvendinimo

tvarka, kiek tai susiję su trečiųjų šalių piliečių vaikais, kurie, kaip pareiškėjas pagrindinėje byloje, yra gimę atitinkamoje valstybėje narėje ir kurių vienas iš tėvų yra teisėtai toje valstybėje narėje gyvenantis darbuotojas turkas, viršija tai, kas būtina veiksmingo migracijos srautų valdymo tikslui pasiekti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 54 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1980 m. rugsėjo 19 d. Asociacijos tarybos sprendimo Nr. 1/80 dėl asociacijos plėtros, pridėto prie Susitarimo, kuriuo įsteigiama Europos ekonominės bendrijos ir Turkijos asociacija, kuris 1963 m. rugsėjo 12 d. Ankaroje buvo pasirašytas Turkijos Respublikos, EEB valstybių narių ir Bendrijos ir kuris Bendrijos vardu buvo sudarytas, aprobuotas ir patvirtintas 1963 m. gruodžio 23 d. Tarybos sprendimu 64/732/EEB, 13 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad veiksmingo migracijos srautų valdymo tikslas gali būti privalomasis bendrojo intereso pagrindas, leidžiantis pateisinti nacionalinę priemonę, kuri buvo priimta atitinkamoje valstybėje narėje įsigaliojus Sprendimui Nr. 1/80 ir pagal kurią jaunesniems nei 16 metų trečiųjų šalių piliečiams, siekiantiems atvykti į minėtą valstybę narę ir apsigyventi joje, nustatytas reikalavimas turėti leidimą apsigyventi šalyje.

Vis dėlto tokia priemonė nėra proporcinga atsižvelgiant į siekiamą tikslą, nes jos įgyvendinimo tvarka, kiek tai susiję su trečiųjų šalių piliečių vaikais, kurie, kaip pareiškėjas pagrindinėje byloje, yra gimę atitinkamoje valstybėje narėje ir kurių vienas iš tėvų yra teisėtai toje valstybėje narėje gyvenantis darbuotojas turkas, viršija tai, kas būtina veiksmingo migracijos srautų valdymo tikslui pasiekti.

Parašai.